

Reggeli Ujság

24. évfolyam

Felelős szerkesztő:
vitéz ÁRVA DEZSŐ

249. szám

Súlyos harcok a Dnyeper-könyökben

Kievtől északra a nagy elhárítócsata tovább tart — Fontos angol-lörök-amerikai tanácskozások Kairóban

Az Exchange Telegraph ankarai jelentése szerint Eden és Menemendzsoglu kairói találkozója nem jelent kizáróan angol-török tanácskozást. A megbeszéléseken az Egyesült Államok részéről részt vesz Steinhardt nagykövét is.

Ankarai politikai körökben híre jár, hogy Steinhardt nagykövét is részt vesz a kairói megbeszélésen,

Nem látszik kizártnak — mondják ankarai politikai körökben —, hogy Kairóban esetleg felszólítják Törökországot, lépjen be a háborúba,

de egyúttal rámutatnak arra is, hogy Törökországnak minden esetben módjában áll az ilyen felszólítás visszautasítása. Ezzel kapcsolatban fokozott fontosságot tulajdonítanak İnönü elnök legutóbbi nyilatkozatának, amely sze-

Eden tájékoztatja a török külügyminisztert

Zürichből jelenti a MTI: Mint a Neue Zürcher Zeitung londoni levelezője jelenti, londoni politikai körökben természetesnek tekintik, hogy a moszkvai alapvető tárgyalásokhoz és határozatokhoz csatlakozva, a brit külügyminiszter megbeszélést folytat a török külügyminiszterrel, tekintettel arra, hogy Törökország szövetségestársa Anglának a Földközi-tenger keleti részén. Magától értetődő, hogy Eden tájékoztatja a török külügyminisztert mindazokról a kérdésekről, amelyek Törökországot érintik. Felteszik, hogy kairói látogatásának alkalmát Menemendzsoglu arra is felhasználja, hogy érintkezésbe lépjen a Törökországgal barátságban álló kormányokkal. Ez annál valószínűbb, mert a török politika továbbra is ragaszkodik a Görögországgal és Jugoszláviával kötött Balkán-szövetség gondolatához. Kairó egyébként egyre jobban központja lesz azoknak a főreivéseknek, amelyek arab föderáció megteremtésére irányulnak. E főreivések szószólói azon fáradoznak, hogy megnyerjék Törökország támogatását.

PAL JUGOSZLÁV HERCEGET NEM SZOLGALTATJÁK KI A JUGOSZLÁV KORMÁNYNAK

Az angol hírszolgálat jelentése szerint az alsóház szerdai ülésén Law államminiszter Cunningham Reid kapitány, konzervatív párti képviselőnek arra a kérdésére, vajjon kiadják-e Pál jugoszláv herceget a jugoszláv kormányának, hogy az gondoskodik a herceg őrzéséről, amíg bíróság elé nem

amely a moszkvai értekezlet határozataival függ össze. Török politikai körökben Eden és Menemendzsoglu megbeszélésének nagy fontosságot tulajdonítanak. Lehetségesnek tartják, hogy a három nagyhatalom Moszkvában arra a véleményre jutott, hogy Törökország magatartása megkönnyíthetné a Balkán elleni hadjáratot.

rint „Törökország hajlandó meghozni a legnagyobb áldozatot az emberiség érdekében“. Utalnak arra is, hogy a török kormánynak nyilvánvalóan már hosszabb idő óta tudomása volt a kairói találkozásról. (MTI)

állítják, nemmel felelt. A miniszter válaszáat az alsóház tetszéssel fogadta. (MTI)

A FINN SAJTÓ AGGODALMAI

Helsinki-ből jelenti a MTI: A finn sajtót továbbra is főleg az nyugtalanítja, hogy a moszkvai nyilatkozat Finnországgal szemben is kilátásba helyezte a feltétel nélküli megadás követelését. A lapok egyöntetűen tiltakoznak az ellen, hogy Finnországot is az úgynevezett „vazallusállamok“ közé sorozzák és kétségbevonják háborújának védelmi jellegét.

Bernből jelenti az Interinf: Az United Press kairói jelentése szerint a moszkvai közlemény kairói görög és jugoszláv kormánykörökben némi aggodalmat keltett. A két kormány képviselőit a nyilatkozat hangja nem elégitette ki. Különösen rámutatnak arra, hogy a nyilatkozat az Atlanti Chartát nem említette. Feltevésük szerint a moszkvai nyilatkozat felbátorítja a baloldali partizáncsoportokat, amelyek ellenzéki álláspontot foglalnak el a kairói kormányokkal szemben.

DE GAULLE NYILATKOZATA

A francia tanácsadó bizottság megnyitói ülésén De Gaulle tábornok megnyitóbeszédét mondott, amelyben azt a követelést támasztotta, hogy a világot átfogó Franciaország kérdése rendezésébe Franciaországnak ugyanolyan beleszó-lási joga legyen, mint a többi szövetséges nagyhatalomnak. Hangoztatta, hogy igazságtalanság lenne, ha a szövetségesek Franciaország-

nak ezt a jogát nem ismernék el. A tábornok szószerint a következőket mondotta: „A francia felszabadítási bizottság igényt tart arra a jogra, hogy a többi nagyhatalommal együtt résztvehessen azoknak a kérdéseknek megoldásában, amelyek fontossággal bírnak Franciaország helyreállítása és a világ jövőjének megszervezése szempontjából. Franciaországnak vissza kell kapnia nemzetközi nagyhatalmi szerepét.

De Gaulle e nyilatkozatában annak jelét látják, hogy francia körökben csalódást keltett az a tény, hogy Franciaországot nem vonják bele a londoni „Európa-bizottságba“. (MTI)

Az Afton Tidningen londoni értesülése szerint a háromhatalmi bizottság legvalószínűbb megbízottja angol részről Cranborne lord lesz. A bizottság tárgyalásai a svéd lap értesülése szerint már novemberben megkezdődnek.

NÉGYHATALMI ÉRTEKEZLET KÉSZÜL?

A kínai kormány arra számít, hogy rövidesen négyhatalmi érte-

kezletet hívnak össze, amelyen a csunkingi kormány is közvetlenül vesz részt és nem lesz többé háttérben — jelenti a Bud. Tud. A moszkvai értekezlettel kapcsolatban megjegyzik, hogy a Szovjetunió a távolkeleti ügyekben is a szövetségesek oldalán halad, bár a szovjetnyilatkozat Japánra nézve nem tartalmazott állásfoglalást.

BOMBA ROBBANT EGY DÁNIAI KOMPON

Kopenhágából jelenti a Bud. Tud. A Nagy-Belten át közlekedő kompon ellen merényletet követtek el. A kompon két bomba robbant. A kompon ennek következtében majdnem teljesen elpusztult. Három utas életét veszítette, többen többé-kevésbé súlyosan megsebesültek. Az áldozatok mind dán állampolgárok.

MEGSZÜNT AZ AMERIKAI BANYÁSSZTRÁJK

Amszterdamból jelenti a Német T. I.: Az angol hírszolgálat washingtoni jelentése szerint a bányászszakszervezet utasította a sztrájkoló bányászokat, álljanak a lehető legsürgősebben munkába, mert a szakszervezet és a szénellátás megbízottja között megegyezés jött létre.

Német hadijelentés

A német véderőparancsnokság közli:

A Krim-félszigeten, Kerestől délre az ellenség partraszállási hidfőjét szűkebb területre szorítottuk össze. Kerestől északra harcok folynak újonnan partraszállt ellenséges erőkkel. A kercsi szorosban a légi- és a haditengerészet tovább támadta az ellenség átkelőforgalmát. A Perekop elleni súlyos támadások elhárítása során 20 szovjetpáncélos kilőttünk.

A nagy Dnyeper-hajlásban szerdán különösen Dnyepropetrovsktól délnyugatra újabb súlyos harcokra került sor. A Szovjet támadásait szívós elhárítóharcban, részben, részben heves ellenőkésekkel visszavertük. Kievtől északra a Szovjet erős tüzéségi előkészítés után és számos csatarepülőgép támogatása mellett támadásra indult. Itt súlyos elhárítóharcok vannak folyamatban. Velükje Luki körzetében az ellenség szerdán isolytatta részben páncélosoktól támogatott heves támadásait. Néhány betörési helyért harc folyik.

Ellenséges repülőkötelékek szerdán támadást intéztek a Német-öböl környéke, főleg Wilhelmshafen, az elmúlt éjszaka pedig nyugatnémetországi városok ellen. Különösen Düsseldorfban voltak veszteségek és károk. Az eddigi jelentések szerint 33 ellenséges gépet lelőttünk.

A légi-erő szerda este saját veszteség nélkül erős támadást intézett Ipswich délkeletangliai kikötőváros ellen, ahol nagy tüzek keletkeztek.

Súlyos légitámadás Wilhelmshaven ellen

A Bud. Ért. jelenti: A Pest zürichi tudósítója közli, hogy szerdán délelőtt nagy amerikai bombázórajok jelentek meg Északnyugat-Németország felett. Repülőerődök és más nehézbombázók száza 40 percig cirkáltak Wilhelmshafen felett s a kikötő területére és környékére nagymennyiségű robbanó- és gyújtóbombát

dobtak le. Ugyanakkor angol bombázók Észak-Franciaország és Hollandia néhány vidéke ellen intéztek támadást. Az angolszász gépek mindenütt erős német vadászárajok ellenállásába ütköztek. Az eddigi jelentések szerint a földi elhárítás és a német vadászok hét angol bombázót és 4 kísérő vadászgépet pusztítottak el.

NEMZETI (volt APOLLO)
FILMSZÍNHÁZ November 1-7-ig

Féltékenység

Főszereplők: Somlay Artúr, Tolnay Klári és Nagy István

Legújabb magyar és UFA világhíradók

Előadások kezdete: mindennap 3, 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órakor MATINÉ

ATTILA (volt ODEON)
FILMSZÍNHÁZ November 4-től 8-ig

Falu rossza

Főszereplők: Somlay A., Dayka M., Greguss Z.

Magyar híradó és kultúrfilmek

ZRINYI (REX)
FILMSZÍNHÁZ November 4-től 8-ig

Valakit szeretni kell

(DAS FERIENKIND)

Főszereplők: HANS MÖRER

Legújabb magyar és UFA világhíradók

Mihajlovsics Drázsát elejtették - jelenti egy svéd lap

A belgrádi Donauzeitung ismerteti a „Svenska Morgonbladet” című svéd lap jelentését, amely szerint Moszkvában elhatározták, hogy a jugoszláv emigráns kormány székhelyét Kairóból Moszkvába helyezze át. Ez a hír emigráns körökben nagy nyugtalanságot keltett, mert ezt olyan megalapozás első jelének tekintik, amely a moszkvai értekezlet azon határozatának következménye, hogy rövidesen az egész Balkán a szovjet érdekerülete lesz.

A svéd lap jelentése szerint a Kátróban székelő jugoszláv kormány Péter király útján azt az utasítást küldte Mihajlovsics tábornoknak, hogy szervezeteit oszlassa fel és csatlakozzon Titóhoz. Mihajlovsics banda működését az angol-amerikaiak nem támogatják többé.

Széleskörű felhatalmazást kaptak a horvát rendfenntartó közegek

Zágrábról jelentik: A horvát közbiztonsági vezérigazgatóság felhatalmazta, hogy a közrend és közbiztonság megzavarását célzó támadásoknál és rombolásoknál, amelyeknél egy vagy több személyt megsebesítenek, megölnék, vagy elhurcolnak, köz- és magánvagyon megrongálnak vagy megsemmisítenek vagy elvesznek és a tettest ki nyomozzák, a következő óvintézkedéseket foganatosíthatja: internáló táborba küldheti, elkobozhatja vagyonát, agyonlöveheti, vagy súlyosabb esetben felakaszthatja. Olyan területen, ahol katonai tisztogatási akciók folynak, ezt a felhatalmazást az egyes csapatok parancsnokaira ruházzák át. A védekező intézkedéseket az illetők házastársai, szülei és gyermekei ellen is foganatosíthatják, ha bebizonyul, hogy hozzátartozójuk üzemleiről tudtak.

Ezeket az intézkedéseket olyan személyek ellen is foganatosíthatják, akik támadásoknál vagy rongálásoknál segédkeztek, vagy akikről a közbiztonsági igazgatóság megállapítja, hogy kommunisták, vagy felforgatók.

November 1-től 5-ig

Ingóvány

Főszereplők: Jules Berry és Annie Ducaux

Legújabb magyar és Ufa híradók

Előadások kezdete: mindennap 3, 5 és 7 órakor, vasár- és ünnepnapokon d. e. 11 órakor Matiné

Angol légitámadás Köln ellen

A kölni domot súlyos találat érte - Légiriadó Londonban

Berlinből jelentik: Angol repülők szerdán az esti órákban megtámadták Köln városát és bombákat dobtak a lakónegyedekre. Különösen súlyos találat érte a kölni domot, amelyet már többször találtak el az angol repülők bombái. Az egyik bomba a baloldali hajóból a főkapu mellett 15 méter széles darabot szakított ki és a dom belsejében is nagy pusztításokat okozott, úgyhogy pótolhatatlan domborművek pusztultak el. A kár teljes nagyságát még nem lehet áttekinteni.

Ugyancsak Berlinből jelentik, hogy északamerikai bombázóköte-

lékek szerdán a déli órákban az északnémet partvidék fölé repültek s a sűrű felhőtakaró felett haladva, tervszerűen dobták le bombáikat.

Az angol hírszolgálat közli, hogy csütörtökre virradó éjszaka Londonban megszólaltak a légvédelmi szirénák.

Berlini jelentés szerint a csatorna partján felállított legnehezebb német messzehordó ágyúk az angol messzehordó lövegek tüzeinek viszonzásául éjjel negyed 12 óta tüzelnek az angol keleti part fontos célpontjaira.

Felbujtókként büntetik azokat, akik a maximálisnál drágábban vásárolnak

Az új árdragítói törvény életbe lépte után épen úgy megbüntetik a drágábban vásárlókat, mint az eladókat

Az igazságszolgáltatás megkezdte a harcot az árdragítók ellen. Az újvidéki rendőrség ébren figyeli a köz eme ellenségeinek működését és kiméletlenül lecsap rájuk. A rendőrség majdnem naponta szállít árdragítókat az ügyészség fogházába, ahonnan az uszorbíróság elé kerülnek. Itt pedig a törvény teljes szigorával ítélkeznek feletük. Eddig csak azt büntették meg, aki drágán adott el. A törvény azonban módot ad annak megbüntetésére is, aki drágábban vásárol és ezért esetül

a drágábban vásárlók ellen, mint felbujtók ellen fognak eljárni.

Rövidesen életbe lép az új szigorított törvény, amely nemcsak az eladót, hanem a vásárlót is a legszigorúbban megbünteti. A kormány ugyanis mindenáron véget akar vetni a zúfgorgalomnak, mert csak így lehet biztosítani a rendes ellátást. Ezért egyenlően büntetik meg azt aki a megengedettnél drágábban vásárol és azt is aki a maximális áron felül adja el áruját.

Krivojrogtól északra a németek újabb területet nyernek

Egy német páncéloskötélék 5.200 foglyot ejtett és 35 repülőgépet lelőtt

A keleti arcvonal helyzetéről Berlinből a következőket jelentik:

Gomel környékén többnapos védelemben és támadásban a német csapatok néhány állásukat lényegesen megjavították. A Szovjet ismételt támadásait, amelyekkel az elvesztett területeket szerette volna visszaszerezni, a német fegyverek elhárították visszaverte és nagy veszteségeket okozott a támadóknak. A szovjet csapatok csak Velikije Lukitól délnyugatra, a mocsaras és erdős területen át kísérelték meg a beszivárgást a német állásokba. A német védelem az ellenséges kísérletre elentámadással válaszolt és ezzel megakadályozta a bolsevistákat a hadművelet befejezésében. Más helyeken váltakozó harcokra került a sor, de a német vezetés általában ellenőrzése alatt tartotta a szovjet mozgásokat, úgyhogy az ellenséges áttörési kísérletek meghiúsultak. Ezekben a harcokban a Szovjet különösen nagy vérvesztéssel szenvedett, mint ahogy a német védők a

rossz látási viszonyok miatt csak egészen kis távolságból kezdték meg a tüzelést.

A Dnyeper-kanyarban dúló nagy csatában a német páncélos ékek és az utánuk nyomuló gyalogos kötelek újabb területeket nyertek, különösen Krivojrogtól északra. Az utóbbi napokban e területen összeszorított szovjetek egyik megmaradt kötelekét a németek elvagták és kemény harcokban megsemmisítették. A német védelem minden tehermentesítő szovjettámadást visszavert s e harcokban 23 szovjetpáncélost semmisített meg. A Krivojrogtól északra dúló harcokban egy másik német páncéloskötélék 5200 foglyot ejtett, 442 páncélost, 121 löveget, 236 páncéltörő ágyút, 365 géppuskát, 324 gépjárművet, valamint áttekinthetetlen mennyiségű lőszer, lőfegyvert és egyéb anyagot zsákmányolt illetve megsemmisített. A német páncéloskötélék ezenkívül lelőtt még 35 szovjet-repülőgépet is.

Krivojrog és Kremencsug között a

harcok ellanyhultak. A Szovjet csapatok néhány rohamcsapat-vállalkozásra szorítkozott, de a német védelem ezeket is véresen visszaverte. Ezen a frontszakaszon a német ellenrendszabályok következtében különösen Kremencsug mellett kedvezőbb fekvésű állások kerültek a német gránátosok kezébe.

A Dnyeper középső szakaszán a bolsevisták ismét megkísérelték állásaik kibővítését Kievtől délkeletre. A német csapatok minden kísérletüket visszaverték és érzékeny veszteségeket okoztak a támadóknak. A német légi fegyvernem alaposan kivette részét az összes harcokból és állandóan támadásokat intézett a szovjetek ellen, különösen a nogaji steppén. Harmincnál több páncélost és az arcvonal közelében kétszáznál több járművet semmisített meg. A Kievtől északra fekvő területen a német repülők nagyobb páncélos és gyalogos készletű állásokat vertek szét és állandóan megzavarták a csapatzállásokat és az utánpótlási vonalak forgalmát.

Nédics tábornok vette át a szerb önkéntesek feletti parancsnokságot

Belgrádból jelentik: Nédics Milán tábornok, szerb miniszterelnök átvette a Szerbia területén levő összes önkéntes alakulatok feletti parancsnokságot és így az önkéntes csapatok közvetlenül a miniszterelnök alá tartoznak. Ennek az intézkedésnek azért van különleges jelentősége, mert Nédics miniszterelnök elhatározta, hogy a kommunizmus ellen minden eszközzel a legkiméletlenebb harcot indítja meg.

A Donauzeitung szerint a szerb önkéntesek Szerbia területén különösen kiváltak a kommunista bandák elleni harcban. A lap értesülései szerint a szerb önkéntesek (dobrovollácok) számát rövidesen lényegesen emelni fogják.

Szenné égett a cipész-meszer

CIGARETTÁZÁS OKOZTA A BORZALMAS TÜZHALÁLT

Budapesten, a Szabolcs-utca 52. számú ház egyik üzlethelyiségéből füstöt láttak kiszivárogni. Értésítették a tűzoltókat, akik kivonultak és be mentek a füstölgő helyiségbe, amelyet Tóth Sándor 60 éves cipész bérelt. A tűzoltók gázálarccal hatoltak át a füstön és amikor a cipészműhely mellett lévő szobába értek, megdöbbenő látvány tárult eléjük. Az ágyban

szenné égve találták Tóth Sándort. Kiderült, hogy az idős cipészmeszer éjszaka, amikor lefeküdt, cigarettára gyújtott. A cigarettától a matracra parázs esett. A szerencsétlen ember elaludt és álmában érte utol a borzalmas tűzhalál. A tűzoltóknak nem akadt sok munkájuk, mert az üzlethelyiségben és a szobában alig égett el valami. A felhalmozott kaptafákat is megkímélte a tűz, még az ágy sem égett el.

Ujvidék közönsége szeretettel várja vitéz Keresztes-Fischer Ferencné

Az Ibusz megkezdte a jegyek előveteli árusítását

Mint már jelentettük, szombaton magas vendég látogat el Ujvidékre Vitéz Keresztes Fischer Ferencné, az Egyesült Női Tábor országos elnökét látja vendégül a DMKSz egyben Ujvidék közönsége. A rendezőség úgy állította össze a látogatás rendjét, hogy a város közönségének alkalma adódjék közvetlen kapcsolatba kerülni a magas vendéggel Vitéz Keresztes Fischer Ferencné tiszteletére szombat délután 6 órai kezdettel díszhangversenyt rendeznek a Levente Otthonban. A hangversenyre ezúton is meghívják a város közönségét. A hangverseny keretében vitéz Keresztes Fischer Ferencné

előadást tart, előadásának címe:
A délvidéki magyarság szociális gondozása.

Vitéz Keresztes Fischer Ferencné szociális munkálkodásának gyümölcseit már eddig is érezte a visszatért Délvidék lakossága. Hiszen az Egyesült Női Tábor volt talán a legelső a szociális egyesületek és intézmények közül, amely megkezdte áldásos működését a Délvidéken.

Vitéz Keresztes Fischer Ferencné szombaton délelőtti ellátogat a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség központi helyiségébe, ahol dr. Kádár László, a Szórványosztály elnöke üdvözlő és bemutatja az osztályt, majd a Kegyelmes Asszony átadja a DMKSz Szórványosztályának a háziipari berendezéseket.

A délután 6 órakor kezdődő díszhangversenyt Kramer Gyula felső házi tag a DMKSz elnökének üdvözlő beszéde nyitja meg. Ezután tartja meg előadását vitéz Keresztes Fischer Ferencné, majd az estélyi zenei része következik, amely valóban világvárosi nivójú és teljes keresztmetszetében mutatja be Ujvidék zenei kultúráját. A műsort Beethoven örökszép III. Leonóra nyitánya vezeti be. Hogy a nagy zeneköltő mennyi gondot fordított e nyitány megkomponálására, mi sem bizonyítja ékeesebben, mint hogy egyetlen operájához: a Fideliohoz négy nyitányt is írt, amelyek közül az első „Fidelio” néven, a többi három pedig az I., II. és III. Leonóra-nyitány néven ismeretes. Ezek közül sorrendben az utolsó, de művészi tökéletességben az első és legköltebb a műsoron szereplő, amely első részében megkapó gyöngédséggel festi az opera hősnőjének, Leonórának önfeláldozó, a hitvesi hűség mintaképeül szolgáló alakját; második részében a drámai cselekmény izgalmas fordulatait, utolsó részében pedig az igazság győzelmének hatalmas lendületű apotheózisát.

Érdekes véletlen folytán

a hangverseny dátuma egybeesik az azon szereplő zongoraverseny zseniális szerzője az egyik legnagyobb romantikus mester: Csajkovszky Péter halálának 50. évfordulójával.

A nagy orosz zeneszerző talán legnépszerűbb szerzője a zenekedvelő közönségnek. Mint állami hivatalnok és műkedvelő már korán kitűnt zenei zsenialitásával és az akkor alapított szentpétervári konzervatórium első végzett növendékeként teljesen a zenének szentelte magát. Bár témáinak igen nagy része orosz népdalból ered, mégis művészi tulajdonképpen nyugati művészet. Művei kitűnnek dallambőségükkel, szenvedélyes lendületükkel; a lassú tételknél lány melankóliájukkal és nagyszerűen csillogó eredeti hangszerelésükkel. E jótulajdonosságai okozzák, hogy szinte alig van zenei hangverseny, amelyen művei ne

szerepeljenek. Műsoron levő zongoraverseny boszorkányos tehnikát igénylő, szípkázó szellemiségű, a legszebb dallamokkal telt hatalmas alkotás, egyik legkedveltebb műorszáma a legnagyobb zongoraművészeknek. Ez alkalommal

Bak László a Délvidéki Konzervatórium országosan ismert művész-tanára fogja szólistaként interpretálni,

miután a fővárosban már több ízben hatalmas sikerrel adta elő a legutóbbi években.

Az est másik szólistája Simányi Erzsébet, városunk népszerű művésznője, aki operaénekesi kvalitásait Weber Bűvös vadászából Agátha áriájának interpretálásával fogja csillogtatni.

Az est zárószáma Kodály grandiózus Te Deuma lesz, az Ujvidéki Kórus előadásában,

amelynek férfikara ez alkalommal erősítést kap a Polgári Magyar Daloskör énekeiből. A hatalmas művet, amelyet legnagyobb zeneszer-

zőnk Budavár felszabadulásának 250 ik évfordulójára írt és amely a magyarság dicsőségére hatalmas sikerrel járta be az egész világot, talán felesleges külön ismertetni, mert az ma már a magyarság közkinésévé vált. Az egyházi szöveg zseniális aláfestése, a mű szín magyar zenei formanyelve, nagyszerű hangszerelése, megrázó dallamai és lendülete méltán avatják a magyar sors és a szebb magyar jövőbe vetett reményesség legszebb művészi szimbólumává!

A mű szólistáiként Simányi Erzsébet, a Délvidéki Konzervatórium remek drámai szoprán hangú tanárnője; Haász Irén, ugyanezen intézet tavaly végzett kiváló növendéke (alt); szerepelnek a helyi művészek közül. A tenor szótól Benyács Kornél a kiváló zombori tenorista, a basszus szótól pedig Rissay Pál a szegedi operaház nagyszerű kvalitású magánénekesé éneklé, aki Budapesten már sok ízben énekelte ugyanezt a szótól a legjobb fővárosi énekkarok előadásain.

A hangverseny, — amelyen a közönség utcai ruhában jelenik meg, — pontosan 6 órakor kezdődik a Levente Otthon színháztermében. A belépőjegyeket igen mérsékelt árlapították meg és elővetelben már kaphatók az Ibusznál.

Csipkefüggönyök a nyúlketrecben

Ellenállhatatlan lelki kényszerből lopott egy kárpitosszéd

Budapestről jelentik: Egy budapesti ügyvéd kárpitosszmunkát végzetett a lakásán és utána észrevette, hogy egy nyakkendő és más apróságok eltűntek a lakásából. Miután senki nem járt ott, a kárpitosszcég alkalmazottját vette gyanúba. A cég azt válaszolta, hogy Zvada József segéd, aki a munkát végezte minden gyanú felett áll, mert már 13 év óta áll a cég szolgálatában és soha semmi panasz sem merült fel ellene. Az ügyvéd azonban nem nyugodott meg a dolgban és bejelentette az esetet a rendőrségen. Detektívek mentek ki Zvada lakására, aki felhárborodottan tiltakozott a gyanú ellen. A lakásán nem is találtak semmit a detektívek, de amikor véletlenül

kinyitották a nyúlketrec ajtaját gyanús csomag ötlött a szemükbe. Kibontották a csomagot és

különböző árucikkek kerültek elő.

Csipkefüggönyök, nyakkendők, bútorszövetek, kalapok voltak a nyúlketrecben és a tyúkolban is. Zvada ezután megtört és bevallotta, hogy évek óta lopkodta cége raktárát, de lopott mindenütt ahol dolgozott is. A lopott holmira nem volt szüksége, azokat nem értékesítette, a lopásokat ellenállhatatlan lelki kényszer hatása alatt követte el. Zvadát letartóztatták, a lopott holmikat visszaadták a károsultaknak, akik közül többen nem is tudták, hogy meglópták őket.

Rokoni támogatásból árdrágítási bűnper

Elítéltek egy ujvidéki asszonyt, mert tojást és vajat küldött budapesti rokonainak

Özvegy Bihari Jakabné 63 éves ujvidéki asszony, az elmúlt év nyarán nagyobb mennyiségben vásárolt Ujvidéken vajat, tojást, túrót, sajtot. Természetesen ezeket a nehezen fellelhető árucikkeket nem szerezhette meg maximális áron, de az árból nem is csinált kárót, megfizetett mindent amit kértek, mert a vásárolt holmit még

drágábban számlázva budapesti rokonainak küldte el.

A rendőrség leleplezte az árdrágítást, a bíróság elítélte mindazokat, akiktől Bihariné vásárolt, most pedig özv. Bihari Jakabné vonta felelősségre a sorozatos árdrágításokért.

A bűnperben dr. Lugosi Döme törvényszéki tanácselnök, uzsorabíró ítélkezett, a vádat dr. Lutz József kir. ügyészségi alelnök képviselte, a vádlott védelmét dr. Ud-

varhelyi Nándor ügyvéd látta el.

A vádlott asszony a bíróság előtt azzal védekezett, hogy nem követett el árdrágítást, csak közvetítette a vételt az eladók s rokonai között, a többletet amit a Budapestre küldött árukért kapott, rokoni támogatás címén kapta. Az ügy iratainál levő bizonyítékok azonban megdöntötték özvegy Bihariné védekezését, mert kiderült, hogy az állítólagos rokoni támogatást mindig saját maga szabtta meg és a felküldött árukért többet kért, mint amennyiért ő azokat vásárolta. A bíróság ennek alapján megállapította a bűnösségét és jogerősen negyven napi fogházra átváltozható

kétszáz pengő pénzbüntetésre

és három évi hivatal és polgári jogvesztésre ítélte.

Judja..

hogy a fájdalom öregit
Ezért használ fejfájás,
rossz közérzet,
fájdalmak ellen

Pyramidon
TABLETTÁK

Két rendőr a Dunába ugrott az öngyilkos után

Budapestről jelentik: Két rendőr egy öngyilkos leány életét mentette meg bátorságával és kötelességtudásával. Harangozó István és Leitner Ferenc rendőrök az országház mellett Dunaparton teljesítettek szolgálatot az esti órákban. Észrevették, hogy a magas parton egy fiatal nő tartózkodik. Sejtették, hogy a nő a Dunába akar ugrani és feléje siettek, de mielőtt odaértek volna, a nő már a vízbe ugrott. A két rendőr pillanatilag sem habozott, hanem lecsatolta oldalfegyverét, levetette felsőkabátját és ruhástul a vízbe vetette magát.

A hullámok már a Duna közepe felé sodorták az öngyilkost, akit a két önfeláldozó rendőr gyors úszással elért s kimentett. A parton magához térítették az eszméletlen leányt, majd értesítették a mentőket, akik a Rókus kórházba vitték. Kiderült, hogy Szegedi Anna 21 éves háztartási alkalmazottat mentették meg a derék rendőrök. Szegedi Anna szerelmi bánatában akart a hullámokba temetkezni. Harangozó Istvánt és Leitner Ferencet főparancsnoki dicséretben részesítették életmentő cselekedetükkért.

Több a halálozás kevesebb a születés Budapesten

Budapestről jelentik: Kedvezőtlen képet mutat az év első felének népmozgalmi statisztikája. Az előző év első feléhez viszonyítva szaporodott a halálozások és csökkent a születések száma.

11.879 elveszületésről számolt be idén az első felévi statisztika, ez a szám negyvennel marad a múlt évi mögött. Az újszülöttek közül 278 ikergyermek volt.

66-tal több, mint tavaly.

Csökkent viszont a törvénytelen gyermekek száma 1629-ről 1547-re. Tavaly januártól júliusig 9845 halálozást jelentett a hatóságoknak. Idén ez a szám 9908-ra emelkedett. A gyakoribb halálozások közt 13/2 esetben gümőkört, 913 személynél rákos daganatot, 1770 esetben pedig szívbajt állapítottak meg az orvosok. 269 ember oaleset és

20 ember gyilkosság következtében halt meg.

Az elmúlt félév alatt Budapestre 26 embert végeztek ki.

Rendkívül mértékben csökkent a házasságkötések száma, a tavalyi 6548-ról 5671-re. A zsidó házasságkötések száma 888-ról 464-re esett. Érdekes, hogy még most is kötöttek keresztény-zsidó házasságot 37 esetben, a statisztika bizonyossága szerint.

Az uzoratanács fargyalja a kaboli érseki birtok főintézőjének árdráglási bünperét

Közszükségleti cikk jogellenes elvonása miatt pénzbüntetésre ítélte az uzoratanács a pirosi hatósági zsirgyűjtőt

Dr. Lugosi tanácselnök, uzorabíró most tárgyalta másod ízben Nesztjko György árdráglási bünügyét, akit az ügyészség azzal vádolt, hogy, mint a kaboli szerb érseki birtok főintézője mult év telén a hatósági árnál jóval drágábban árusította a birtok erdejéből a fát. Annak idején

Nesztjko Györgyöt letartóztatták és az ujvidéki törvényszék fogházába kísérték de a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte

és most szabadlábon védekezik. Az ügyben az uzorabírószék egy ízben már megtartotta a főtárgyalást, amikor a védelem illetve a vád különböző előterjesztéseket tett a bizonyítás kiegészítésére. A mostani főtárgyaláson a vád képviselője dr. Lutz József ügyészségi alelnök javaslatára, amihez a védelem is hozzájárult, a bíróság az uzoratanácshoz tette át az ügyet.

Horvát Anna ujvidéki élelmiszerkeskedő ez év áprilisában pár kiló fözött szalonmát vett egy vidéki gazdálkodónőtől. A szalonmát drágábban adta el a hatóságilag megállapított árnál és az uzorabírószék kétszáz pengő pénzbüntetésre ítélte ami nem fizetés esetében negyven napi fogházbüntetésre változtatható át.

Krasznai Józsefné ujvidéki lakos a saját nevelési tyukját a hatósági árnál drágábban akarta értékesíteni. A bíróság kétszáz pengő pénzbüntetésre illetve nem fizetés esetében 40 napi fogházbüntetésre ítélte.

Dragas Manóné ujvidéki lakos több kiló kenyérlisztet adott el ismerőseinek a hatóságilag megállapított áron felül. A bíróság öt is kétszáz pengő pénzbüntetésre ítélte, ami nem fizetés esetében 40 napi fogházbüntetésre változtatható át.

házbüntetésre változtatható át.

A törvényszék uzoratanácsa dr. Hollósy elnöke alatt most tárgyalta Nagy Mihály pirosi hentes ügyét, akit az ügyészség közszükségleti cikk jogellenes elvonásának büntetvével vádolt. Vele együtt a vádlottak padjára került Vigh Károly ujvidéki vendég-lős és Spitz András ujvidéki hentes mester, akiket büntetésességgel vádolt az ügyészség. Nagy Mihály, mint a pirosi hatósági zsirgyűjtő 20—20 kiló

zsírt adott el két vádlottársának az év elején, nyolc pengő egységáron. Nagy Mihályt az uzorabírószék árdráglás miatt ezért az üzletért már elítélte súlyos pénzbüntetésre.

Az uzoratanács előtt Nagy azzal védekezett, hogy nem abból a zsírból adott el a két vádlottnak, amit, mint zsirgyűjtő összegyűjtött, hanem még a jugoszláv időből maradt zsírmenyisígből. Két vádlott társa pedig azt állította, hogy nem tudtak arról, milyen zsírt adott el nekik Nagy illetve Spitz egyáltalában nem is vett ebből a zsírból.

Az uzoratanács Nagy Mihályt kihágásban mondta ki bünösnek és kétszáz pengő pénzbüntetésre ítélte, ami nem fizetés esetében 40 napi fogházbüntetésre változtatható át. Két társát a bíróság felmentette.

Tizezer finn és magyar diák levelez egymással

A rokonnépek intézete

Igen, van ilyen intézet is. Jegyezzük meg jól a nevét, mert a közeljövőben sokszor találkozunk majd vele. Finnül Sukukansojen Laitos a neve, észtül pedig Sugurahvaste Institut. A pontos címe: Budapest, XII., Márvány-utca 28. III. 5.

A Rokonnépek Intézete ez év januárjában létesült a magyar külügyminisztérium kulturális osztálya anyagi támogatásával. A közeljövőben azonban már a saját lábán igyekszik majd járni.

Kérdezzük meg a Rokonnépek Intézete vezetőjétől Zongor Endrétől, hogy mi az intézet célja.

— Mi a célunk az intézettel? — Az, hogy a rokonnépek, finnek, észtiek, magyarok és a többi kicsi rokonaink évezredes különválás után újra egymásra találjanak, egymást megismerjék és egymást megszeres-

sék, úgy, hogy soha többé el ne váljanak.

Hogyan akarják a rokonnépeket egymáshoz közelebb hozni?

Elsősorban levelezés útján. Intézetünk irodájában

közel 10.000 finn és magyar diák címe van névsorokban.

Azoké, akik egymással leveleznek. A névsorokból csak párat ragadok ki. Itt van pl. a békéscsabai állami leánygimnázium névsora 190 levelezővel, a kolozsvári református leánygimnázium névsora 216 finnekkel levelező diáklánnyal. De a finnek sem maradnak el mögöttük. Itt van pl. a turkei leányiskola névsora. Közel 600 finn diákleány kér benne magyar levelezőtársat.

Álmélkodva hallgatjuk ezeket a mesébe illő számokat. Egyetlen iskolából 216 magyar leány és egyetlen finn iskolából 600 finn leány, összesen 10.000 kért levelezőtársat a rokonnép leányai és fiai közül! 10.000 lelkes finn leány és fiú és 10.000 lelkes magyar diák. Hiszen ez óriási tábor!

Hány évig gyűlt össze ez a rengeteg levelezni kívánó?

Nem évek, hanem napok alatt, szinte egyetlen előadó körút során — válaszolja Zongor Endre a Rokonnépek Intézetének vezetője.

Azután elbeszéli, hogy az 1941-42. tanévben a külügy-, illetve a kultuszminisztériumunk ösztöndíjával Finnországba utazott, hogy ott széleskörű mozgalmat indítson a finn-magyar összefogás érdekében. Amikor elindult, éppen akkor kezdődött a második finn-országi háború. Megindultak újra a légitámadások Helsinki és más finn városok ellen. Az idő tehát nem volt kedvező és hetek múltán Helsinkiben

mégis körülbelül 500-an jelentkeztek a magyar nyelvtanfolyamaira.

Soha nem tanultak annyian magyarul Helsinkiben mint akkor. A magyar nyelvtanfolyamok közös záróünnepsége után Zongor Endre körútra indult és meglátogatta Finnország minden nagyobb városának minden középiskoláját és beszélt a finn diákságnak arról, hogy nekünk magyaroknak, finneknek, észtieknek és minden más rokonainknak össze kell fognunk, mert különben elsőpör bennünket a mai élet sörnyű vihára. A diákság lelke tüzet fogott. Lelekésedésük leírhatatlan volt. Tamperében, Finnország legnagyobb gyárvárosában pl. az egyik leányiskola növendékei, —közel ezer diákleány — az előadás után kifutottak az iskola udvarára, onnan pedig az utcára és hazafias dalokat énekeltek. Pedig a csendes északi testvéreinknél nem igen szokták a lelkesedésüket így utcára vinni. De hát

akkor nem mindennapi dologról volt szó, hanem arról, hogy a testvérek, a finnek és a magyarok újra találkozzanak. — És a mi északi testvéreink szívét nagyon megforrósította az a kimondhatatlanul nagy öröm, hogy a messze délre szakadt testvéreikkel, a magyarokkal találkozhatnak. Ezt a nagy örömet pedig már nem lehetett szívbe zární, vele ki kellett szaladni az utcára és ott dalba kellett azt kiáltani.

A nagyobbik csoda azonban csak ezután következett. A nem is egészen két hétig tartó körút után a magyar levelezőtársat, magyar nyelvtant kérő diákok leveleinek a niagarája indult el Finnország minden városából és minden iskolájából. Helsinkiből a finn cenzura egyetlen hatalmas nagy bördöndbe zárva továbbította később Magyarországra azt a

közel 10.000 kérelmet.

Kevés cenzura látott ilyen „tartalmas” levelet. Nem csoda. Hiszen ebben az egyetlen kövér „levélben” 10.000 diáknak 100.000 kérése, vágya, álma volt. Az egyik azt írja szerényen, hogy nincsen nagyobb vágya mint az, hogy neki magyar levelezőtársra legyen. Nem fontos, hogy fiatal-e az illető vagy idős, szőke-e vagy barna, csak az a fontos, hogy magyar legyen. Az „igényesebbek” megírják azt is, hogy a levelezőtárs barna legyen vagy kékeszemű, eleven vagy csendes, hazáját szerető, művészetek vagy irodalom iránt érdeklődő, 162 cm magas, 16 éves, városi avagy falusi, stb. stb. Mennyi testvér után vágyó szív és a testvért kereső szeretetből mennyi tizezer és tizezer baráti kéz nyúlik felénk onnan északról és mennyi szeretettől sugárzó szempár tekint reánk onnan fentről, a messzi ezertőországból!!!

De átforrósodik a magyar szíve is, ha a finnekről hall. Ez év áprilisa végén, illetve májusa elején a Rokonnépek Intézetének vezetője két finn tanárt, — Vieno Silvennoient és Viljo Tervonent — vitt el Debrecen, Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, és Kolozsvár iskoláiba. 12 nap alatt, illetve csak 7 nap alatt, mert a többi utazásban telt el, összesen 35 ünnepségen 37 iskola, város közönségét lelkesítették a testvéri összefogásra. Nem egy ünnepségen az ezret is megközelítette vagy túl is haladta a jelen voltak száma. A lelkesedést leírni vagy elmondani nem lehet. Látni, hallani kellett volna. Egy hétig tartó szakadatlan ünnep volt az a körút. Amerre csak jártak, nem ünnepi lakomák pohárcsilingelése kísérte útjukat, arra nem is maradt idő, hanem ezek torkából felcsendülő magyar nóták, a magyar Himnusz, a finn himnusz.

• (III) •

VIHAR

Férj: — Klárinak két emberre való esze van.

Feleség: — Bizony, őt kellett volna elvonnod.

„Sok út vezet ugyan Rómába, de valamennyi alá van aknázva”

Az angolszászok körében csalódást keltett, hogy a harcok még mindig nem Róma kapui előtt folynak

A délolaszországi harcokról Berlinből a következőket jelentik:

Az angolok és amerikaiak a Voltornó folyón át megkísérelték követni a német utóvédeket, a német védelem azonban az átkelési kísérleteket megghiúsította. A szomszédos Appenineken a német csapatok nagyobb brit-amerikai csapatok támadásait hártották el az Isernia felé vezető út mentén. A sikeres harcok következtében ez az út továbbra is hatáson az van reteszelve.

A keleti harci szakaszon a brit 8. hadseregben végrehajtott nagy átcsoportosítások után két válogatott brit ezred páncélosok kíséretében támadásra indult a német vonalak ellen a Trigno folyó mentén. A vállalkozást brit tüzérség is támogatta. A német kötelékek — a kapott parancsok megfelelően — kitértek a támadók túlerájének nyomása elől és szabaddá tették az utat. Mikor azután az angolok a folyón túl körülbelül egy kilométernyire előrenyomultak, a német csapatok szemben és kétoldalt megtámadták őket. Elkeseredett küzdelemben megbontották és teljesen szétverték a brit támadó csapatokat. Közben a német nehézfegyverek zárótüze is megakadályozta a brit erősítések utánnyo-

mulását és sikerült a két támadó ezredet a folyón át visszavetni. Az angolok igen nagy veszteségeket szenvedtek. A támadók kiinduló állásaik mögé vonultak vissza. A nehéz német lövegek öt angol üteget hallgattattak el.

Az angol-amerikai haderő most már az egész arcvonal hosszában egyre jobban érzi a töretlen német harci erőt, amely a harcokban eddig mindig csak egyes szakaszokon nyilvánult meg. Miután a megszálló csapatok nehézségei most a hegyi háború tulajdonképeni megkezdésével egyre szaporodnak és növekednek, feltehető, hogy ezen a harctéren a küzdelem még csak ezután nyeri el igazi jellegét. Ugyilátszik, Eisenhower kötelékei is egyre jobban felismerik ezt a tényt. A német csapatok által elfett foglyok általában igen rossz hangulatban vannak. Az angolszász csapatok soraiban a kezdeti várakozások helyét a csalódás fogta el ama tény láttára, hogy a veszteségteljes harcok még mindig nem Róma kapui előtt, hanem Nápoly környékén dúlnak, úgyhogy szájról-szájra jár náluk a következő találó kijelentés: „Sok út vezet ugyan Rómába, de valamennyi alá van aknázva”.

HIREK

— **Ügyeletes szolgálat az újvidéki városi orvosi központi rendelőben** 1943 okt. hó 30-tól nov. hó 6-ig. Ügyeletes orvos: Dr. Ivanits István, Hitler A. út 6, telefon 28.44. Ügyeletes gyógyszerárk: Divild J. Horthy Miklós sugárút 7, tel. 32.00. Másits Miklós, 1941 április 13. utca 2, tel. 22.91. Mentők és tűzoltók: Andrassy utca 12, tel. 33.22.

— **Emlékműavatás Bácsföldváron.** A július 22-én szolgálatteljesítés közben hősi halált halt Mikula Ferenc rendőrfővezető és Ágó János csendőrőrmester sírjára a bácsföldvári katolikus temetőben a MANSZ kezdeményezésére a lakosság áldozatkészségéből emlékmű készült. A szep és egyszerűségükkel is ható emlékműveket halottak napján az előjáróság, a rendőrség, csendőrség és nagy közönség jelenlétében szentelte föl Schwerer Imre plébános. — A beszterlés után Németh József rendőrfővezető megható beszédet mondott és fogadalmat tett, hogy tragikus véget ért elődjének nyomdokain halad és semmiféle veszély, akadály nem fogja meggátolni abban, hogy hatáskörében a haza javára, a szebb jövőért mindent el ne kövessen. Az emlékműveket Czabaffi Antal óbecsei sírkövyáros tervei szerint Horváth Sándor kőműves készítette.

— **Péterréei hírek.** Az előjáróság felhívja a földtulajdonosok figyelmét arra, hogy a kukorica eladási felajánlás terminusa lejárt, ezentúl már a 11. számú szobában csak a Futura által kiállított leköötési nyugtával és a gazdakönyvvvel lehet igazolni a felajánlást. Az idén halottak napján szokatlanul nagy számban jelentek meg a katolikus hívők a templomban. A templomból a Horthy-teremre lévő Hósi emlékműhöz vonult a körmenet s onnan ki a Kálváriaúthoz, ahol Vakos Marin káplán tartott szentbeszédet.

— **Szalonna drágításért kétszáz pengő vagy negyven nap.** Özvegy Horváth Orbánné született Horváth Verona újvidéki kávémerésében április 16-án 12 pengőért árulta az abaltszalonna kilóját. Az újvidéki törvényszéken dr. Lugosi Dóme tanácselnök, uszorabíró, most negyven napi fogházra átváltoztatható kétszáz pengő pénzbüntetésre ítélte az árdragító asszonyt.

— **Az anyát vádolták a leányát ítélték el.** Kantardzsics Szávoné kaboli asszony azért került az újvidéki törvényszék uszorabírája elé, mert a vádirat szerint egy pár tyúkot az újvidéki piacon huszonnyolc pengőért adott el. Az uszorabírósi tárgyaláson kiderült, hogy a tyúkot nem Kantardzsics Szávoné, hanem leánya, Kantardzsics Olga adta el maximális áron felül. Ennek folytán a királyi ügyész elejtette a vádat az anyával szemben, viszont vádat emelt a leány ellen. A bíróság Kantardzsics Szávoné ellen beszüntette az eljárást, leányát pedig kétszáz pengő pénzbüntetésre ítélte, ami nemfizetés esetén negyven napi fogházra változtatható át. Az ítélet jogerős.

— **Reinhardt meghalt.** Newyorkból jelentik, hogy Max Reinhardt színházigazgató vasárnap 70 éves korában meghalt. Max Reinhardt Badenben született és már 21 éves korában színházigazgató volt Berlinben. Nevéhez fűződik a naturalista színjátszás végleges kialakulása.

ÜZEN A MULT November 5.

MA 125 ÉVE, 1818 november 5-én meghalt Füger Frigyes Henrik német festő, ki előbb Lipcsében, majd Bécsben tanult. Olaszországban is hosszabb ideig tartózkodott, majd ismét Bécsbe tért vissza és 1783-ban a bécsi akadémia aligazgatójává, majd 1795-ben igazgatójává nevezték ki. A klasszicizmusnak legbefolyásosabb képviselője volt Ausztriában.

MA 125 ÉVE, 1818 november 5-én született Butler Benjamin Franklin, az Északamerikai Egyesült Államok tábornoka. Jogot tanult és előbb mint ügyvéd működött. A függetlenségi harc kitérésakor az Unió hadseregébe lépett és 1862 májusában a neworlaans expedícióban vett részt és miután Neworleans városát meghódolásra bírták, kormányzóul nevezték ki. Különös szigorral és eréllyel járt el az Unió ellenségeivel szemben, amiért a rabszolgatulajdonosok haragját vonta magára. 1864-ben Kelet-Virginia egyik erődjének parancsnoka lett, mely állásában Grantot Richmond elleni hadi vállalatában segítette. A Fort Fisher elleni expedíció kedvezőtlen kimenetelére miatt 1865 januárjában a parancsnokság alól felmentették. A déli tartományok legyőzése után a legszigorúbb rendszabályok alkalmazását sürgette azok ellen, kik az elszakadásnak hívei voltak. A kongresszusban mint a képviselőház tagja Johnson elnök leghevesebb ellenfelei közé tartozott. 1872-ben Grantnak újból való megválasztását pártolta. 1877-ben mozgalmat indított a papírpénz megtartása mellett, de eredménytelenül és épp oly eredménytelenül kísérlete meg az elnök méltóságát elnyerni.

MA 10 ÉVE, 1933. november 5-én Horthy Miklós kormányzó jóváhagyta az új ref. egyházi törvényeket.

MA 5 ÉVE, 1938. november 5-én a Felvidék megszállásával kapcsolatban hadseréparancs jelent meg: „Az Isten és a haza nevében előre.” — Jass Andor rádiószózata a felvidéki magyarokhoz. — A honvéd sereg ellentult a Felvidék megszállására.

— **Az angina pectoris — a rohamokban fellépő nyomasztó szívjáti fájdalom — kezelésében** reggel éhgyomorra 1/2, esetleg 1/4 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is elegendő ahhoz, hogy a belék oly igen fontos működését szabályozza és megfelelő anyagcserét biztosítson. Kérdezze meg orvosát!

— **Mérges gombával kínálták meg a vendéget.** Kisfokos pusztán Flumbort László és felesége gombát szedett az erdőben. Másnap vacsorát főztek a gombából és megkínálták vele a náluk látogatásban levő Gáspár István falubeli gazdát is. A vacsora után néhány órával mindhárman rosszul lettek és életveszélyes állapotban szállították őket kórházba.

— **Orvosi hír.** Dr. Kezes Béla városi és OTBA orvos Szigligeti Ede u. 37. sz. alatti rendelőjében rendelését d. u. fél 3—fél 5 között megkezdté.

— **Péterréei népmozgalmi hírek.** Születtek: Kuti István, Ancsin András, Haszilo Rózsa, Buzogány Imre, Müller József, Varga Sándor, Milom András, Viskovics Katalin, Viskovics Nesztor, Krizsán István, Baróti József, Nagy Ferenc, Varga Imre, Sári Irén. Házasságot kötöttek: Koszorus János és Péter Erzsébet, Barta Gergely és Kreszankó Mária, Kancsár Vendel és Zatykó Rózsa, Hajdú Sándor és Horváth Mária, Goór Pál és Rác Mária, Domonkos Antal és Faragó Viktória, Kovács István és Farkas Erzsébet, Rancsán Ferenc és Recsó Gizella. — Meghaltak: Horváth Etel 8 hónapos, Goór Károly 8 napos, Gyurkity Szever 24 éves, Szazi Péter 46 éves, öz. Zlatity Lyubáné szül. Vorgity Leksza 83 éves, Vorgity Miklós 15 éves, Vidá Anna 59 éves, Sipos Damjánka 13 hónapos, Milinszki Pálné 31, Hamar György 4 hónapos, Patócs István 68. öz. Baranyi Pálné szül. Böndör Erzsébet 81, Molnár Sándor 28, Buzogány János 76, Buzogány Imre 17 napos, Kiss Andrásné szül. Molnár Viktória 44, öz. Andruskó Mátyásné szül. Beretka Jozefa 88, Tajkov Mira 14 napos, öz. Horváth Andrásné szül. Beretka Ilona 52 éves korukban.

— **Újvidéki Baross-hírek.** A fűszerszakosztály értesíti összes tagjait, hogy pénteken f. hó 5-én szakosztályi ülést tart saját helyiségében este fél 8 órakor, és kéri, hogy azon mindannyian megjelenni sziveskedjenek.

— **Kesztyűk és férfiharisnyák vesztek el Újvidéken.** Október 28-án a Szent István utca táján elveszett egy sötétkék színű női bőrkesztyű. Kéri a becsületet megtalálót, hogy juttassa el a Reggeli Ujság szerkesztőségébe. — A Báthori utcától a Rákóczi úton végig a belvárosig elveszett egy barna színű jobb kézre való barna bőrkesztyű. Kéri, juttassák el a szerkesztőségébe. — Az Április utcától a Kulbin gyárig elveszett három pár férfiharisnya. A megtalálót kéri, juttassa a Cikka üzletbe.

— **Bácsföldvári hírek.** Súlyos bal eset történt vitéz Rózsa Máté repaföldjén repatisztítás alkalmával. A kisbéres nem vigyázott eléggé a szies sarklóval a balkeze hüvelykujját teljesen lemetszette. A súlyosan sérült fiút elsősegélynyújtás után további kezelésre beszállították az újvidéki kórházba. — A vármegyei mezőgazdaság zombori kirendeltsége vitéz Rózsa Máté gazdasági egyesületi elnököt buzgó és eredményes munkálkodásáért dicséző oklevéllel tüntette ki.

— **Felhívás.** Felhívjuk az újvidéki volt nemzetőrség magyar tagjait, hogy folyó hó 7-én, vasárnap reggel 8-10 között a Park szálló kistermében személyi adataik felvétele végett személyesen jelentkezzenek. Hozzák magukkal a következő iratokat: a) vallását igazoló iratokat; b) katonai rangját igazoló katonai könyvet; c) kitüntetését igazoló iratokat; d) nemzetvédelmi kereset, Délvidéki emlékérem vagy tűzkereszt igazolványt; e) nemzetőrségi szolgálatáról szóló bármilyen igazolványt; f) bármilyen nemzethűség bizonylatot és egyleti tagsági igazolványt. A volt nemzetőrség parancsnoksága. 12443

Hol kapható Budapesten a Reggeli Ujság?

Nyugati p. u. II (II. o. folyosó)
Keleti p. u. II (II. o. folyosó)
Keleti p. u. III (peron)
Teréz-körút 15.
Múzeum-körút 1.
Hungária-szálló
Szt. Gellért-ter BSKRT várócs.
Erzsébet-körút 39.
Rákóczi-út 21.
Erzsébet-körút 1.
József-körút 30.
Kelenföld p. u.

— **Újvidéki vitézek figyelmébe!** Az újvidéki vitézek pénteken, 1943. november 5-én este 6 óra 30 perces kezdettel értekezletet tartanak a Tűzharcos Otthonban, Országzászló tér 2. I. em. — Városi vitézi hadnagy.

— **Halálozás.** Bernold Szilveszter, tekintélyes újvidéki redőnygyáros 58 éves korában meghalt. Temetése november ötödikén, pénteken délután négy órakor lesz a katolikus temető kápolnájából.

— **Kézigránát-gyutacs robbant a kátyi legelőn.** Kátyi tudósítás alapján tegnapi számunkban megírtuk, hogy Hegedűs János községi pásztor töltőiront talált a mezőn és a töltőtoll a kezében felrobbant. A felrobbant tárgy alapos megvizsgálásánál megállapították, hogy nem robbanó töltőiront talált a pásztor. Hanem kézigránát gyutacsot, és ez robbant fel. A kézigránát valószínűleg még az 1941 április napokból maradt a legelőn.

— **Topolyai hírek.** Túrmezei (Mihálovits) Béla közismert topolyai kereskedő Budapesten jártában rosszul lett és kórházba szállítása után pár nappal elhunyt. A 61 éves korában váratlanul elhunyt Túrmezei Béla holttestét Topolyára szállították és itt temetik el.

— **Felhívásnak ez összes Topolyán, vagy határában tartózkodó lótulajdonosok, hogy lovaik járlatlevelét november 4-20. közötti időben a járlatlevelkezőnek szolgáltatassák be.** Akiknek nincsen lovuokról járlatlevelük mielőbb szerezzék be. — Az anyakönyvi hivatal jelentése szerint születettek: Horváth Károly Márton, Bodor Etelka, Győri Béla. Házasságkötés nem volt. Halálozás: Mészáros Jullana 69 éves és Borsódi Katalin 10 napos.

— **Országzászlót avatott Oszivác.** Oszivác község díszes külsősegek között most avatta fel országzászlóját. A hatalmas közönség előtt lezajlott ünnepségen Varga Gyula főjegyző, vitéz Szabolcsy Géza és Plank Ferenc plébános mondtak beszédet. Az Erekyés Országzászló Nagybizottsága nevében dr. Farkas Endre mondtó ünnepi beszédet. A németiség együttérzését Eng Fülöp református lelkész tolmácsolta, a szerbség nevében Szivályosárovc György görögkeleti lelkész beszélt. A kitünően sikerült országzászló tartó Baranyi Károly újvidéki szobrászművész kiváló alkotása.

— **Az emésztési zavarok befolyásolják a rákos megbetegedést?** A linzi állami kórház vezetője Dr. J. Kretz beható kutatásokat folytatott az emésztési és anyagcsere-zavaroknak a rákra gyakorolt hatásáról. A rákos betegek túlnyomó részénél ugyanis ezek a zavarok már a betegség fellépése előtt többnyire fennálltak. A rákra való hajlamot ugyanis a zavarok folytán a bélben keletkező fokozott baktériumképződés nagyban elősegíti. E tény igazolja az a körülmény is, hogy általában a túláplált egyének jobban hajlanak a rákra mint a soványak, mivel előbbiek túlnyomórésztben anyagcsere és egyéb emésztési zavarokban szenvednek. E zavaroknak a rákra gyakorolt hatását felismerve Dr. Kretz úgynevezett „rákellenes diétát” és vitaminkezelést, valamint egyéb emésztést előmozdító kezelési módszereket alkalmazott. Természetesen ezek a gyógymódok csupán a rákos megbetegedések időelőtti megelőzését szolgálják. Ujabbban ugyan a rákos daganatoknak műtéti úton való eltávolítása után a fenti gyógymóddal szintén igen jó sikereket értek el. A rák gyógyítása és megelőzése terén Dr. Kretz megállapításai igen értékes alapul szolgálnak.

KÖZGAZDASÁG

A Bács-Bodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület közleményei

A hüvelyes termények szállítása. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy a közlelésügyi miniszter rendelete értelmében babot, borsót, hántolt borsót, lencsét, mákot és kopaszárpat 10 kg-nál nagyobb mennyiségben az ország egész területén egyik községből a másikba szállítani csak szállítási igazolvány alapján szabad. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az egy gazdaság területén belül tengelyen történő szállításra, továbbá az eladás céljából a vásárlásra jogosított kereskedő raktárába, vagy a feladó állomásra tengelyen szállított terményekre.

A szállítási igazolványt a Hívelyesforgalmi Központ állítja ki a gazdálkodó részére. A községi előjáróság is kiállíthat szállítási igazolványt, de csak abban az esetben, ha megállapította, hogy a gazdálkodó beszállítási kötelessége biztosítva van, amelynek alapján azután sajáttermésű babot, vagy mákot a fogyasztó részére nyílt piacon való árúvásárlás céljából tengelyen szállíthat. A községi előjáróság még abban az esetben állíthat ki szállítási igazolványt, ha a gazdálkodó saját háztartási és gazdasági szükségletére hántolás céljából szállít tengelyen a hántoló üzembe terményt, illetőleg onnan vissza akarja szállítani.

Vasút, hajózási, vagy közúti fuvarozási vállalat, illetőleg a posta a fent felsorolt terményeket 10 kg-nál nagyobb mennyiségben csak akkor fogadhat el a szállításra, ha a feladó a szállítási igazolványt is átadta. 10 kg-nál kisebb mennyiségű babot, borsót, lencsét, mákot, postán vagy vasúton személypodgyásként szabadon lehet szállítani ezek a küldemények azonban csak a tényleges fogyasztás céljait szolgálhatják.

A beszállítási lapról. Azoknak a földtulajdonosoknak, akik szántófölddel nem rendelkeznek és így gazdakönyvük sincs, de a vásárlásra feljogosított kereskedőnek terménye, vagy terméket kívánnak eladni, kérelmekre az állandó lakóhelyük szerint illetékes községi előjáróság Beszállítási lapot állít ki. Azt, akit beszállítási lappal látott el a községi előjáróság, beszállítási jutalomban részesítik. Beszállítási lapot azonban nem igényelhetnek, tehát jutalomra nem tarthatnak igényt azok, akik cséplőgépkeresetből, vagy a malom vámkeresetéből szolgáltatnak be gabonát.

Azok a termények és termékek, amelyek után a beszállításra nem kötelezettek, jutalomban részesítendőek: buza, rozs, kétszeres, árpa, morzsolt- és csöves kukorica, burgonya, bab, napraforgómag, tökmag, hizott sertés, legalább 20 kg élősúlyú beállítani való süldő, vágómarha, vágóborjú, vágójuh, vágóbárány, baromfi, tehéntej, tojás és gyapjú.

Rendület az őszi mezőgazdasági munkák elvégzéséről. A földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság

első tisztviselőjéhez, valamint az alá rendelt szakigazgatási szervezetekhez és utasította őket, hogy minden rendelkezésükre álló eszközrel biztosítsák az őszi talajművelő munkák minél gondosabb elvégzését. A földművelésügyi miniszter rendeletében utal arra, hogy a szárazság hátráltatta az ország legtöbb részében az őszi talajművelő munkáknak idejében való elvégzését, ami pedig a jövő évi mezőgazdasági terményeredmények biztosítása szempontjából rendkívül fontos. Tavalyi termelési jutalom engedélyezésével ösztönözte a földművelésügyi miniszter a gazdákat, hogy a tavasziak alá

Tíz év alatt 180 millióval adóztunk selyemért a külföldnek

A selyem nem megy ki a divatból, sőt a műszaki fejlődés és még a háború maga is mind nagyobb teret biztosít számára, mert például ejtőernyőt nem is lehet más anyagból készíteni, csak valódi hernyóselyemből. A selyemtenyésztésnek nálunk is megvan a maga multja.

A legnagyobb termelő a Délvidék volt,

maga Bács-Bodrog vármegye 428.000 kg-ot szolgáltatott be ebből a mennyiségből, vagyis majdnem a fele-részt.

A trianoni szétaraboltság elvitte tőlünk a jótermő Délvidéket és ez nagy veszteség volt ebben a vonatkozásban is, de a selyemhernyótermelés hanyatlásának más okai is voltak. A rossz pénz és minden más gazdasági baj, meg a műanyag divatja is. 1919-ben a régebbi 1 millió kilogram helyett mindössze 35.000 kg. gubót szolgáltatottak be a termelők, úgyhogy majdnem mindent előről kellett kezdeni. De 1926-ban a trianoni gazdasági harcát vívó csonkaországban a termelés már ismét 428.000 kg-ot ért el, 1930-ban pedig a beváltott mennyiség meghaladta a háromnegyedmillió kilogrammot. A gazdasági világválság a termelésnek ezt az ágát sem kímélte meg s a harmincas évek közepén nem egy esztendő volt, amikor a beváltás csak egynegyedmillió kg. körül ingadozott. 1939-ben egy félmillióhoz ismét egészen közel volt a beszállítás s

csak legutóbb, 1942-ben apadt le ismét 400.000 kg. alá.

A beváltási ár a harmincas évek közepén kilogrammonként 75 fillér körül volt, de az átlagár már a harmincas évek vége felé erőteljesen emelkedett. 1937-ben megközelítette az egy pengőt, 1940-ben 1.63 P. volt, az idén pedig 5.12 pengőt kaptak a termelők egy kilogram gubóért.

Az egy termelőre eső összeg a statisztika szerint egészen jelentéktelen és ennek alighanem része van abban, hogy a hernyóval való foglalkozás nem terjed rohamosabban. Pedig ez csak annak a következménye, hogy az illetékes hivatal mindenkit termelőnek vesz, aki petét vett át termelés céljából, akár szolgáltatott be gubót, akár nem. Az idén több, mint 20.000 „termelővel” volt dolga a hivatalnak, de ezek közül csak egy néhány ezret ér el a komoly termelők száma, akik aztán valóban jelentős összegeket is kapnak és akiket nyugdíjaz az egész hazai selyemtermelés. A szakkörök szerint

összel mélyen szántsanak, aminek nagy hasznát látták az idei rendkívüli szárazság következtében. Az idén pénzügyi okokból termelési jutalom nem engedélyezhető, de a földművelésügyi miniszter reméli, hogy a gazdaközönség az idén szerzett tapasztalatokból belátja, hogy pénzbeli jutalomnál több és értékesebb az a terméstöbblet, amit az őszi talajmunkák idejében való elvégzése biztosít. Utal a földművelésügyi miniszter körrendeletére arra is, hogy több törvényhatóság szabályrendelettel kötelezővé tette az őszi mélyszántások elvégzését. Úgy hiszi, hogy a kötelességet ismerő gazdaközönségnek nincs is szüksége arra, hogy kényszerintézkedéssel szorítsák a helvess talajművelés szabályainak megtartására, hanem elvárja a gazdától, hogy önként megmutatják, hogy minden erejükkel igyekeznek előmozdítani a köz és maguk javára, jobb boldogulására, mezőgazdaságunk nagyobb fejlődését.

«(IIII)»

nem is lenne szükség többre, mint ötezer komoly termelőre

és biztosítani lehetne azt az egymillió kilogrammnyi hazai selyemgubót, ami mentesítene bennünket a behozatal alól. Ebben az esetben egy termelő átlag 200 kilogramnyi gubót szolgáltatna be és a mai beváltási árak mellett átlagosan ezer pengőt tenne a legfeljebb hat heti mellékes munkával szerzett összeg. De ma is vannak olyan termelők, akik ennek az összegnek a többszörösét kapják, ennek az átlagnak az elérése tehát valóban nem nagy feladat.

Pedig komoly nemzetgazdasági szempontok parancsolják, hogy ezt a szervező munkát elvégezzük. A világ termelése 1940-ben 57.000 tonna selyemfonal volt s ebből reánk csak egészen jelentéktelen mennyiség esett, ami nem lenne baj, ha a szükséglet nem haladná meg lényegesen a belső termelést. De ennek a mai helyzetnek az a következménye, hogy tizenöt év alatt mintegy 130 millió pengővel adóztunk a külföldnek selyemfonal és selyemszövet fejében. Tényleges forgalmunk 1925—1939 évek folyamán 181 millió P. értékű behozatal és 51 millió P. értékű kivitel volt, vagyis évi átlagban ez a hiány csaknem 9 millió P-vel terhelte külkereskedelmi mérlegünk egyenlegét.

A Délvidék hazatérése a helyzetet kétségkívül javított. De az a Bácska, amely a múlt század végén maga anynyi selyemgubót szolgáltatott be, mint akárhány utóbbi évünk egész termelése volt, 1942-ben nem egészen százezer kg-ot, az idén pedig 131.000 kg. gubót termelt.

A selyem tehát nagyon is fontos kérdése a hazai gazdasági szervezésnek, amiért érdemes bizonyos erőfeszítéseket megtenni. Valószínű, hogy a gubótermelésben a diákkaptárak nagyon szép munkát végezhetnek. Ez igazi diákmunka és haszna kétszeres lenne. Az egyik az, hogy a mindig a legszebb célok érdekében tevékenykedő diákkaptárak új pénzhez jutnának, a másik pedig az, hogy a selyemhernyókkal való foglalkozás, ami ilyen módon a tanult ifjúságnak a szórakozása lenne, idővel éppen rajtuk keresztül a felnőtt emberek megértésén át komoly nemzetgazdasági értékként változnék át.

«(IIII)»

November 13-án országos vásár lesz Zentán. Zentán november 13-án tartják meg az országos vásárt, amelyre vézmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

Levente élet

UJVIDÉKI LEVENTE NAGY SIKERE A KECSKEMÉTI BIRKOZÓVERSENYEN

Vasárnap rendezték Kecskeméten a hadtest levente birkózóversenyeket. A versenyen Cegléd, Kiskunfélegyháza, Nagykőrös, Kiskunhalas, Csongrád, Szentes, Makó, Szabadka és Ujvidék legjobb levente birkózói vettek részt. A különböző súlycsoportokban rendkívül erős küzdelmeket vívtak a versenyzők.

A verseny az ujvidéki leventékre igen szép dicsőséget hozott, mert Péics Márk levente a pehelysúlyban második díjat nyert, ami igazságszerű eredmény, tekintettel a nagy mezőnyre. Péics a döntőben nagy küzdelmet vívott és teljesen egyenrangú ellenfele volt a pontozással győző első helyezettnek.

ooollooo

AZ NB III. ÁLLÁSA:

Bácskai csoport:

1. Szabadkai AFC	10	8	0	2	38:10	16
2. Bácska	9	7	1	1	31:12	15
3. Zombori SE	10	6	1	3	19:15	13
4. Ujvidéki AC II.	9	6	0	3	23:12	12
5. Bajai TISE	9	6	0	3	24:16	12
6. Zombori MÁV	9	6	0	3	32:22	12
7. Ujvidéki VAK	10	5	1	4	31:19	11
8. Zombori TK	9	5	1	3	24:15	11
9. Bezdáni SE	10	4	1	5	22:20	9
10. Szabadkai SE	9	4	0	5	23:23	8
11. Kulai AFC	9	2	3	4	19:21	7
12. Jánoshalmi SE	10	3	1	6	15:54	7
13. Bácsalm. MOVE	9	2	0	7	10:25	4
14. Temerini TC	9	1	1	7	13:22	3
15. Adai SC	9	0	0	9	6:39	0

«(IIII)»

Rövid sporthírek

Levente játékező pótkiküldés a nyolcadik fordulón. Az első csoportban Soós István vezeti az Ujvidéki TO—Mozsor mérkőzést. A második csoportban Longáver József vezeti a Begecs—Dunagálos mérkőzést. A III. csoportban Siket István vezeti az Óbecse—Péterréve, továbbá Lajkó Antal a Csúrog—Ada mérkőzést. A IV. csoportban Kiss István vezeti az Ósód—Ujverbász, Korhammer József a Bácskeresztúr—Úrszentiván és Gögös László a Kishegyes—Bácsfeketehegy mérkőzést és végül az V. csoportban Schmidt József vezeti a Paripás—Veprőd mérkőzést. A többi kiküldetés változatlanul megmaradt. — Levente játékező előadó.

Az ujvidéki Villám SE hírei. Felhívjuk a vidéki sportegyesületek figyelmét, hogy az őszi bajnoki forduló lezárása után november 7, november 14, november 21 és 28-ra vidéki ellenfelet keresünk vidékre. — Villám SE.

Felvételi pályázat a kecskeméti kertmunkásképző iskolába. A Duna-Tisza-közti Mezőgazdasági Kamara kecskeméti kísérleti telepén működő kertmunkásképző iskolába harminc kertmunkás tanulót vesz fel. A két-éves iskolában a tanulók teljes képzést nyernek a kertmunkákban, az iskolát sikerrel elvégzett növendékek a „képesített kertmunkás” címet nyerik. A kérvényeket december 31-ig kell benyújtani. A felvételre vonatkozólag részletes felvilágosítással a Duna-Tisza-közti Mezőgazdasági Kamara szolgál, címe: Kecskemét, Rákóczi Ferenc-út 17-19. **Felhívás!** Mindazon kijelölt ujvidéki cukorkiskereskedők figyelmét felhívom, kik még a bab befizetését nem teljesítették, haladéktalanul fizessék be, mert az elosztásnál késedelmet szenvednek. — Molnár.

Az újvidéki levante labdarúgó kapitányság területén a vasárnap lejátszott levante bajnoki mérkőzések a következő eredménnyel végződtek:

I. Csoport:

Újvidéken: Újvidéki TO—Sajkás-lak 3:1 (2:0), vezette Szathmáry.

Temerinben: Titel—Temerin 8:1 (3:1), vezette Ispán.

Zsablyán: Mozsor—Zsablya 3:0 (2:0), vezette Lajkó.

Hadiknépén: Újvidék I.—Hadiknépe 9:0 (5:0), vezette Pavlak.

II. Csoport:

Újvidéken: Újvidék II.—Horthyvára 2:2 (1:1), vezette Schmidt.

Kiszácson: Okér—Kiszács 0:0. A mérkőzés a második féldő 43. percében labdahiány miatt félbeszakadt. A mérkőzés sorsa felől még nem döntöttek.

Ófutakon: Ófutak—Piros 5:2 (0:2), vezette Csizmadia.

Petrőcön: Begecs—Petrőc 4:0 (2:0), vezette Nikolić.

III. Csoport:

Csúrogon: Csúrog—Zenta 5:2 (3:2), vezette Soós.

Adán: Turja—Ada 2:0 (1:0), vezette Gregor.

Bácsföldváron: Bácsföldvár—Mohol 2:1 (0:0), vezette Buzássy.

Szenttamás: Óbecse—Szenttamás 2:1 (1:1), vezette Keresztesi.

IV. Csoport:

Ósón: Ósón—Kishegyes 3:0 (0:0), vezette Nagy.

Újverbáson: Újverbász—Bácske-resztúr 5:3 (1:0), vezette Gögös.

Úrszentiván: Úrszentiván—Kula 2:1 (2:1), vezette Ficza.

V. Csoport:

Paripáson: Paripás—Liliomos 3:1 (1:0), vezette Egyedi.

Szilbereken: Hódság—Szilberek 10:0 (4:0), vezette Harmath.

Szilágyin: Sztapár—Szilágyi 1:0 (0:0), vezette Vitéz.

Veprődön: Veprőd—Gombos 1:1 (1:1), vezette Zákányi.

Dernyén: Apatin—Dernye 5:1 (3:1), vezette Maász.

A levante-bajnokság eredményei

Több csoportban jelentős változásokat idéztek elő a vasárnapi eredmények

A vasárnapi eredmények jelentős változásokat hoztak az egyes csoportok bajnoki táblázatán. Az első csoportban a titeli csapat még tartja a vezető helyét, de csak jobb gólaránnyal és egyvel több lejátszott mérkőzéssel. Újvidék I. csapata erősen a nyomában van és rajtuk kívül még Mozsor számíthat a bajnoki címre. Sajkásgyörgye csapata lemaradt az élről. Örvendetes az Újvidéki Tanonc Otthon csapatának előretörése. Kétszer egymásután győztek a fiatal tanoncok és ezzel jelentősen megjavították helyezésüket a bajnoki táblázaton.

A második csoportban Begecs tört az élre, de csak azért, mert Okér mérkőzése félbeszakadt és nem számítódik be a táblázatba. Itt ez a két csapat van versenyben, a többiek már nem veszélyesek.

A harmadik csoportban Óbecse szilárdan tartja vezető helyét. Eddig még nem vesztett pontot. De nem vesztett pontot a második helyen álló Bácsföldvár sem, csak kevesebb mérkőzést játszott. A bajnokság sorsa a két csapat közti mérkőzésen dől el.

A negyedik csoportban Ósón került az élre, de több mérkőzést játszott, mint az utánkövetkezők és így vezetőszerere csak látszólagos. Újverbász erősen feljavitult és a 0:18

arányú vereség után most sorra szerdi a pontokat.

Az ötödik csoportban Hódság leváltotta az élen Gombos csapatát, amely vasárnap pontot adott le. A két vezető egyesület között a gólarány szabályozza a helyzetet a Hódsági LE javára.

A vasárnapi mérkőzések után egyébként a bajnoki táblázat állása a következő:

I. Csoport:

1. Titel	7 6 1 0 37:4	13
2. Újvidék I.	6 5 1 0 42:5	11
3. Mozsor	6 5 0 1 24:6	10
4. Sajkásgyörgye	6 4 0 2 27:5	8
6. Újvidéki TO	6 4 0 2 19:22	8
7. Sajkáslak	6 2 0 4 10:20	4
8. Zsablya	7 0 1 6 4:35	1
9. Temerin	6 0 1 5 4:41	1
10. Hadiknépe	6 0 0 6 4:33	0

II. Csoport:

1. Begecs	6 5 1 0 37:4	11
2. Okér	6 4 2 0 24:5	10
3. Ófutak	6 3 1 2 25:10	7
4. Piros	7 3 1 3 15:19	7
5. Dunagálos	6 2 2 2 13:14	6
6. Kiszács	5 2 1 2 9:9	5
7. Petrőc	6 2 0 4 8:14	4
8. Újvidék II.	6 1 1 4 10:29	3
9. Horthyvára	6 0 1 5 2:33	1

III. Csoport:

Ebben a csoportban az elmúlt hetivel szemben változás az, hogy a

Bácsföldvár—Szenttamás 1:0 eredménnyel félbeszakadt mérkőzést megsemmisítették és újrajátszását rendelték el. A mérkőzést november 21-én játsszák le Bácsföldváron. Az eredményt ennek következtében rögzítettük az eddigi táblázatból.

1. Óbecse	6 6 0 0 44:4	12
2. Bácsföldvár	4 4 0 0 8:4	8
3. Szenttamás	5 3 1 1 13:5	7
4. Mohol	7 3 1 3 17:19	7
5. Csúrog	5 2 1 2 11:9	5
6. Péterréve	6 2 1 3 12:16	5
7. Turja	7 2 0 5 7:21	4
8. Ada	6 2 0 4 9:23	4
9. Zenta	6 0 0 6 3:23	0

IV. Csoport:

1. Ósón	6 3 2 1 17:10	8
2. Úrszentiván	5 3 1 1 11:6	7
3. Újverbász	5 3 1 1 14:28	7
4. Bácsfeketehegy	5 2 1 2 28:8	5
5. Bácskeresztúr	6 2 1 3 13:20	5
6. Kishegyes	5 2 0 3 12:14	4
7. Kula	5 1 1 3 10:13	3
8. Kucora	5 1 1 3 8:15	3

V. Csoport:

1. Hódság	7 5 1 1 30:14	11
2. Gombos	7 5 1 1 18:9	11
3. Sztapár	7 4 0 3 25:16	8
4. Apatin	7 4 0 3 20:14	8
5. Dernye	7 4 0 3 16:14	8
6. Paripás	7 3 1 3 18:18	7
7. Veprőd	7 2 3 2 16:17	7
8. Liliomos	7 2 2 3 11:10	6
9. Szilágyi	7 1 2 4 15:17	4
10. Szilberek	7 0 0 7 3:43	0

Topolyai sporthírek.

A nagy visszhangot keltett Zentai AK—Topolyai SE félbeszakadt mérkőzést a TSE is megövtá. Az övást most tárgyalta az egyesbíró és elutasította, mert az indokolás szerint megállapítást nyert, hogy a játékvezető a mérkőzésen sem szabálysértést, sem műhibát nem követett el. — Vasárnap a Topolyai SE Makón játszik NB II. mérkőzést az ottani Vasutas SE-vel.

Gosztonyi György azonban úgy viselkedett, mintha mindez a legcsekélyebb mértékben sem érintené őt. Reménytelen szerelme teljesen elhomályosította tiszta látását, fájdalmas szívének félrevert hanghoz hasonló dobogása pedig túlharsogta a józan ész szavát ami néha mégis csak megszólalt lelkiismeretében.

Még kétszer próbálkozott azzal, hogy Könyves Zsuzsának szerelmét walljon és meghallgassa feletét.

Abban reménykedett, hátha történt már valami változás a szépséges özvegy szívében és érzéseiben.

Egyszer, nyár közepén, tíz cigánybandát szedett össze az egész környékről. A tíz cigánybandának azt a parancsot adta egy este, hogy uljenek kocsikra, menjenek az Eördög kastély kerítésé mellé és mind a tíz cigánybanda együtt és egyszerre, megállás nélkül húzza ugyanazt a nótát, a „Csak egy kislány”-t. Addig muzsikáljanak, míg meg nem virrad, vagy amíg olyan valami nem történik, ami arra nem kényszeríti őket, hogy hagyják abba a nótázást.

A cigányok, akik Gosztonyi György részéről ennél különb boldondériához is hozzá voltak szokva és akik nagyon jól tudták, hogy a szenttamási földesúr azért gavalér módon fogja őket megfizetni, készségesen vállalkoztak a feladat teljesítésére. Egyedül csak abban kellett megállapodniuk, hogy ennek a tíz bandából egyesített egy nagy cigánybandának ki legyen a primása?

A Reggeli Újság eredeti regénye

Írta: Falvay Andor

(3.)

— Csak egy primásunk lehet, ehhez aztán vita sem fér! — mondotta mind a tíz banda primása, de közben mind a tíz arra gondolt, hogy ez az egy primás csak ő lehet.

Idáig csak eljutottak a füstösök, de a választás már nem akart sikerülni. Mindegyik banda a maga primását akarta ebbe a kifutott állásba emelni.

Ezen aztán alaposan összeveszekedtek, sőt egymásnak is mentek volna, ha György mosolyogva közbe nem szól:

— Csönd legyen! Hogy ki lesz az egyetlen primás, azt sorsnűzás útján fogjuk eldönteni!

Kénytelenek voltak belenyugodni, bár a sorsnűzás útján kijelölt egyetlen primás és annak bandája kivételével, a többiek mind igazságtalannak tartották ezt a választást.

A tíz banda ezután föltelepedett a kocsikra és hangosan beszélgetve eltűntek az Eördög birtok irányában.

György boros pohár mellett virasztott egyedül. Még az öreg Mihályt is aludni küldte.

Igy történt, hogy ezen a holdas-csillagos nyári éjszakán majdnem

hatvan cigány hangszerén csejűt fel egyszerre a „Csak egy kislány” az Eördög kastély kerítésé mellett. Egy-egy banda ugyanis 5—6 tagból állott és így nem lehet csodálni, hogy összeolvasztásuk után ilyen tekintélyesre rúgott az egyesített cigánybanda tagjainak száma.

Akármiilyen mélyen aludt is Könyves Zsuzsa, ere a muzsikára mégis csak föl kellett ébrednie. Eleinte ő is elcsodálkozott, de aztán hamarosan rájött arra, hogy ilyen bolondos ötlet csak Gosztonyi György agyában születhetett meg.

Nem tartotta ugyan valószínűnek, hogy téved föltevésében, de azért bizonyosat akart tudni.

Fölkelt az ágyból, fölöltözött, kinyitotta az ablakot és messzi csengő hangon kikiáltott:

— Ha nem hallgattok el tüstént, rátok uszítom a kutyákat!

Az egyesített cigánybanda sorsnűzás útján kijelölt primása a kutyák említésétől úgy megijedt, hogy abbahagyta a hegedülést. Ennek az lett a következménye, hogy a kerítés mellett lapuló többi cigány se muzsikált tovább.

— Ki küldött titeket ide?! —

kérdezte parancsoló hangon Könyves Zsuzsa.

A vezérprimás abban a hitben, hogy így nem kell a veszedelmes kutyáktól rettegniök, szinte büszkén kiáltotta vissza:

— Gosztonyi György tekintetes úr!

Az eredmény azonban nem az volt, amit várt, mert Könyves Zsuzsa hangja még fenyegetőbben csejűt:

— Akárki küldött, azonnal elta- karodjatok, mert rátok uszítom a kutyákat! Annak az úrnak pedig, aki ide küldött benneteket, mondjátok meg, hogy Könyves Zsuzsa szívét füstöskepű cigányhadserggel nem lehet megostromolni!

Bevágta az ablakot.

A cigányok egymásra néztek, aztán felültek a kocsikra és visszamentek.

A vezérprimás kötelességszerűen jelentést tett arról, ami történt.

— Így is jó! — fakadt ki keserűen Gosztonyi György. — Akkor nekem fogjátok húzni! De olyan erősen és olyan érzéssel, hogy még a magasságbéli angyalok szíve is megfájduljon!

A tíz cigánybanda pedig három nap és három éjszaka muzsikált a szenttamási kastélyban, amíg az egymagában mulató, fölzokogó és daloló Gosztonyi György tökrészen el nem vágódott a földön.

(Folytatjuk.)

SZENT IMRÉ UNNEPE AZ UJVÉDEKI KATOLIKUS IFJUSÁG A Beltéri Katolikus Kör második liciumi előadása

A Beltéri Katolikus Kör ifjúsága hét héttel ezelőtt tartotta első igen sikerült szabadliceumi előadását. A második szabadliceumi előadást péntek este Szent Imre herceg ünnepén tartják esti 7 órai kezdettel. Ezt az előadást egészen

A magyar ifjúság véd-szentjének szentelik.

Nagyszerű műsorral mutatkozik be újból a katolikus ifjúság. Az ünnepi beszédet Huszka László tanítóképző-intézeti tanár mondja. Az előadás kezdete pontosan este 7 óra. Belépődíj nincs. Mindenkit szívesen látnak. Külön meghívó nincs.

Felhívás. Felszólítjuk a magyar ruhás leányokat és kisleányokat, hogy a szombati ünnepségen magyar ruhában jelenjenek meg. A jelentkezésre külön felhívjuk a Darányi-telepi leányokat. Jelentkezzenek minél nagyobb számban, minél előbb, de legkésőbb szombat délután Szigethynél, II. Rákóczi Ferenc-út 28. szám alatt a MAHÁZ irodájában.

VENNÉK ÜZEMKÉPES
Mercedes, Adler, Opel, DKW, Fiat, Steyr esetleg más gyártmányu
LEÁLLÍTOTT AUTÓT
Részletes ajánlatot „Gumi nélkül” jellegre Boros hirdetőre, Budapestre, Andrássy út 54.

A bácsföldvári MANSZ munkarendje. A MANSZ bácsföldvári szervezete Szépné Sirovicza Ilonka elnökle alatt választmányi ülést tartott. Az ülésen az elnök bejelentette, hogy a mozgalom, melyet azért indítottak, hogy a hősi halált halt Mikula Ferenc és Ágó Jánosnak emlékművet állítsanak, teljesen sikerült. Az emlékművek a magyarság áldozatkészségéből elkészültek, rendeltetési helyükön vannak s beszentelték. A választmányban helyet foglaló özv. Mikula Ferencné az emlékmű felállításáért könnyes szemmel, hálátét szívvel mondott köszönetet a választmány tagjainak. A továbbiak során elhatározta a választmány, hogy a Szegeden nyitandó 6 hetes népfőiskolai tanfolyamra két hallgatót küld. Kónya Margit pártfogolt II. oszt. polg. iskolai tanuló havi 10 pengővel segítik a szükséges dolgok beszerzésében. Ezután megalakult a csecsemővédelmi szakosztály, tagjai lettek özv. Mikula Ferencné, Hegedűs Gyuláné és Buttás Pálné, utána a szociális szakosztály alakult meg, melybe Buttás Pálné, Buru Istvánné, Sisitka Pálné, Buru Mártonné és özv. Ürmös Györgyné választották be. Végül elhatározta a választmány, hogy december 8-án jótékonycélú teadélutánt rendeznek s ennek módozatait később beszélik meg.

KITÜNŐEN SZEREPELTEK AZ UJVÉDEKI ASZTALI TENISZEZŐK BUDAPESTEN

Beck Rózsi bajnokságot nyert

Budapesten három napig tartott a Piarista Diákszövetség által rendezett Piarista Kupa asztaliteniszverseny. Ezzel a versennyel kötötték egybe Budapest II. és III. osztályu bajnokságát és az első osztályu játékosok részére kiírt emlékversenyt. A három napos verseny délvidéki sikert hozott, a legtöbb számban a szabadkai, de még inkább az újvidéki versenyzők győztek, akik a pontversenyt is megnyerték. Takácsy II. három, Beck Rózsi két és Hospodárszki egy díjat nyert, az Újvidéki Katolikus Olvasókör csapata pedig megnyerte a szövetség díját.

Beck Rózsi

Az eredmények a következők: I. osztályu meghívásos férfiverseny: 1. Harangozó II. (Szabadka), II. osztályu női egyes: 1. Beck Rózsi (Újvidék). Meghívásos női verseny: 1. Pauk (Szabadka), 2. Beck Rózsi (Újvidék). Beck Rózsi az előző versenytől fáradtan állt ki, de még így is kitünően szerepelt. II. osztályu férfi egyes: 1. Takácsy II. (Újvidék), III. osztályu férfi egyes: 1. Takácsy II. (Újvidék), III. osztályu férfi páros: 1. Takácsy II.—Hospodárszky (Újvidék). Az egyesületi pont verseny végső állása: 1. Újvidéki Katolikus Olvasókör (Beck, Takácsy II., Hospodárszky, Ökrész) 24 pont, 2. Szabadkai ATC 21 pont, 3. PiMOVE, Budapest 17 pont, 4. Semperit 12 pont, 5. Z. Danuvia 10 pont, 6. Piarista Diákszövetség 8 pont.

Nemzetvédelmi előadások. A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség az elmúlt vasárnap is több községben tartott nemzetvédelmi előadást. Bácsufalun és Paripáson Kocsiczki Ferenc keleti kereskedelmi főiskolai hallgató, Kátyon, Sajkásszentivánon és Tündéresen Bódi Bálint szórványgondozó, Bácsföldváron, Borocson s Palonán Nagy János titkár tartottak időszériu nemzetvédelmi előadásokat a szövetségi fiókok tagjaiknak.

Az Újvidéki Filharmónia ezúton közli pártoló tagjaival, hogy kedvezményes jegyeiket e havi tagdíjszelvények bemutatásával az Ibnsznál és a Délvidéki Konzervatorium titkárságánál vihetik át.

APRÓHIRDETÉSEK

Állást keres

Naponta 9-től—13-ig vagy 14-től—18 óráig vállalom **IRODAI MUNKÁT**, másolást, rajzolást, Újvidék környékén. Vidéki megbízások végrehajtását vállalom megállapodás szerint. Szabadjegyem van. Komoly munkaerő. Cím a kiadóba. 12410

Egyedülálló idősebb zsidó **URINÓ**, elsőrendű gazdasszony többéves bizonyítványokkal házvezetőnek ajánlközik. Vidékre is. Szíves megkereséseket „Rendszerető” jellegre a kiadóba kér.

FŐZNI TUDÓ MINDENES állást keres kisebb családdhoz. Cím a kiadóban. 12461

KERESLET

MUNKÁSOKAT felvesz Lócz Ferenc gyógynövénybevaltó, Újvidék, Bánffy-u. 27. Nem zsidó strómann. 11931

JÓ PÉNZERT megvesszük a Reggeli Újság 1942. évfolyamú 142. és 159. számát. Uránia Promda, Rákóczi-út 50.

Jó állapotban levő **KISEBB PÉNZ-SZEKRÉNYT** és **IROASZTALOKAT** keresünk megvételre. Ajánlatokat „Irodaberendezés” jellegre a kiadóba kérünk. 12434

Horváth György névre szóló keresztlevél november negyedikén elvesztett. Kérem a becsületes megtalálót adja le a Haltér 4. számú trafikban.

Jóavaló, rendes, biciklizni tudó KIFUTÓLÁNYT felvesznek. Érdeklődni a kiadóhivatalban. 12468

FEJESKÁPOSZTAT vásárol és törvényben meghatározott pontokat adja Weifert Jenő, Első Délvidéki Ecetipar, Újvidék, Móra Ferenc-u. 39. Telefon 20—69. 12470

KIFUTÓT felvesz **Fábián, Haltér**, (bóde). 12473

PERFEKT FOGTECHNIKUS felvétetik azonnal. Schaffer Béla, Zombor, Rákóczi-út 65, telefon 252. 12451

KERESÜNK perfekt magyar-német levelezőt, könyvelőt, gyors- és gépirőnt több évi praksissal budapesti nagyvállalathoz. A kor nem számít. Kezdő fizetés havi 600 P, előrehaladás biztosítva. Ajánlatok Czervesz hirdető, II. Rákóczi Ferenc-út 86. 12415

MEGBIZHATÓ KÖTELESSÉGTUDÓ GAZDÁT keresek Alsókaboli ártéri, legelő birtokomra, aki az erdősítéshez is ért. Jelentkezni: Rudics Ignác, földbirtokosnál, Zenta, Árpád-u. 2. sz.

BLADÓ

Három darab 3 hónapos **SZIAMI MACSKA** eladó. Megtekinthető 1—3 között, Újvidéken, Alkotmány utca 14. III. em., 14. 12432

Jó állapotban levő **FEHÉR KONYHAKREDCENC** és egy modern ebédlő eladó. Híd-utca 3. 12433

Jóforgalmú **ELELMISZER- és TEJ-FERMEKÜZLET** más elfoglaltság miatt azonnal eladó. Gr. Csáky-u. 19. 12437

IROGÉP eladó. Müller Gyula-u. 48. 12479

TAKAREKTÜZHÉLY, 3 asztal, 5 méteres új spanyolfal és 3 méteres üzleti pult eladó. II. Rákóczi Ferenc-út 84. 12478

3 **IROASZTAL** és 2 klubfoteléggy békebeli szövethuzattal eladó Fischer asztalosnál, Bárdossy László-utca 22.

Fekete női TELIKABÁT eladó, Honvéd-u. 54. 12467

Tűzött gyapjú SELYEMPAPLAN eladó, Újvidék, Kossuth Lajos-u. 6, ház mesternél. 12471

Kitünő **AUTOMATA BILLIÁRD-ASZTAL** eladó. Jókai Mór-u. 15 (vendéglő). 12460

Eladó fekete angol szövétből készült **FERFIÖLTÖNY** (zsakét). Gavanszki szabóság, Goethe-u. 1. 12457

Jó állapotban levő **BARNA FERFIÖLTÖNY** eladó. Göring Hermann-u. 14, Hovánné. 12456

Békebeli anyagból készült **FEKETE FERFIÖLTÖNY** eladó. Megtekinthető: Varga trafik, Erzsébet-tér 8. 12462

Magyar Állami 3-as számú **GÖZGÉP**, Dopp kendertiloló gép, 2 méter hosszú kenderprés és 6 drb. 2 és fél colos 6 méter hosszú vascső eladó. Blum Konstantin, Újvidék, Szegedi-u. 12. 12455

Három részből álló **ENYVEZŐBAK** dobkályha, több kályhacső és 5 drb. sovány liba eladó. Bem-u. 7, ajtó 6. 12454

Különítele

Elmegyek házhöz **FEHÉRNEMŰT** javítani. Harisnyastoppolást is vállalom. Cím: Holländer Gizella, Flatt-u. 9, I. em. jobbra. 12458

NYILTÉR*

Vásárlási könyvem elveszett, ezennel érvénytelenítem. Újvidék, 1943. november 4.

BANCSITS ISTVÁN
Újvidék, Miskolci-utca 46.

E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Reggeli Újság

N A P I L A S
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-út 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Kiadó: vitéz Arva (Andrée) Dezső
E L Ö F I Z E T E S
Egy óra . . . . . P. 5.20
Három óra . . . . . P. 15.—

„PIETET“

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a felelhetetlen jó férj, apa, fivér, nagypapa, após, sógor, nagybácsi és rokon

Bernold Szilveszter
gyáros

folyo hó 3-án, hosszú kinos betegség után 58 éves korában, a halotti szentségek ájtatos felvétele után csendesen elhunyt.

Felelhetetlen halottunkat folyó hó 5-én délután 3/4 orakor fogjuk a róm. kat. temető kápolnában a róm. kat. egyház szertartása szerint beszentelni és a családi sírboltban örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmiseáldozatot folyó hó 18-án reggel 1/8 orakor mutatjuk be a beltéri róm. kat. plébánia templomban az Egek Urának.

Béke drága poraira!

Újvidék, 1943. évi november hó 3-án.

A gyászoló család

„PIETET“

A Bernold gyár tisztviselő-kara és munkássága valamint a „Bersil” Sport Egyesület fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett főnöke illetve alapítója

BERNOLD SZILVESZTER
gyáros

hosszu szenvedés után folyó hó 3-án elhunyt.

Emlékét örökké őrizni fogjuk